

โชคดียิ่งๆ ที่ผมได้รับเชิญไปรับใช้บ้านเก่า ในวันที่ ๒๙ พ.ย. ๕๖ บ้านเก่าในที่นี้คือ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ท่านคณบดี คือ รศ. นพ. สุธรรม ปิ่นเจริญ แสดงเจตนารมณ์ต้องการให้ผมไปร่วมงานเต็มที่ จงวันไว้ล่วงหน้ากว่า ๖ เดือน โดยให้เจ้าหน้าที่ขอวันที่ผมว่างสามารถไปร่วมได้ตลอดวัน ตั้งแต่ ๘.๓๐ น. ถึง ๑๖.๓๐ น. ซึ่งเอาเข้าจริง งานเลิก ๑๗ น. เป็นการจัดงานในวันที่มาวิทยาลัยประกาศปิดการเรียนการสอน เพื่อแสดงจุดยืนทางการเมือง ว่ารัฐบาลทักษิณที่ยังมีลักษณะเป็นหุ่นเชิด หมดความชอบธรรม ที่จะบริหารประเทศแล้ว

เป็นธรรมชาติของคนที่เป็นแพทย์ และวัฒนธรรมองค์กรของคณะแพทยศาสตร์ ที่เราทำงานในวันหยุดกันจนเคยชิน วันนี้จึงมีคนมาร่วมประชุมตามปกติ และแขกสำคัญที่คณะแพทยศาสตร์เชิญมาร่วม คือคณบดีคณะวิทยาศาสตร์ คณบดีคณะเภสัชศาสตร์ หัวหน้าภาควิชาด้านปริคลินิก (สังกัดคณะวิทยาศาสตร์) ผู้อำนวยการศูนย์แพทยศาสตรศึกษา รพศ. หาดใหญ่ และ ผู้อำนวยการศูนย์แพทยศาสตรศึกษา รพศ. ยะลา ต่างก็มาร่วมประชุมกันอย่างพร้อมเพรียง โดยท่านคณบดีสุธรรมเผยได้ภายหลังว่า ใช้ชื่อผมเป็นโฆษณาดึงดูด

ข้องานนี้อย่างเป็นทางการคือ การประชุมคณะกรรมการพัฒนาและประกันคุณภาพงานของภาควิชา ครั้งที่ ๘๖ (๔/๒๕๕๖) เรื่อง Competency based learning สําหรับการผลิตแพทย์ในศตวรรษที่ ๒๑

ชื่อนี้ขลังมาก ในความรู้สึกของผม สะท้อนความมุ่งมั่นในการทำงานทุกด้านอย่างมีคุณภาพ ยึดมั่นในการพัฒนาคุณภาพงาน อย่างต่อเนื่อง

โปรดสังเกตว่า กิจกรรมพัฒนาและประกันคุณภาพงานของภาควิชาฯ ดำเนินการมาอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่องมากว่า ๒๑ ปีแล้ว เป็นวัฒนธรรมองค์กร คิดดำเนินการขึ้นเอง เพราะมีผลดีต่องานของคณะ ไม่ใช่ทำงานพัฒนาคุณภาพเพราะได้รับคำสั่งจากภายนอก

ทำให้ผมกลับบ้าน และรู้สึกภูมิใจในชีวิตการทำงานช่วงหนึ่ง ที่การตั้งความหวังว่าจะทุ่มเทชีวิต ต่อสู้ เพื่อวางรากฐานวัฒนธรรมองค์กร ในด้าน CQI (Continuous Quality Improvement) ได้เกิดผลอย่างแท้จริง ทำให้ผมมีความสุขมาก

ขอหมายเหตุไว้เป็นอุทาหรณ์ สำหรับคนที่มุ่งมั่นทำงานสร้างสรรค์ให้แก่องค์กร หรือให้แก่สังคม ว่าจะต้องต่อสู้ฟันฝ่า และอาจต้องเจ็บปวด อย่างที่ผมเคยเจ็บปวดมาแล้ว คือ เพราะความมุ่งมั่นสร้างองค์กรพัฒนาคุณภาพต่อเนื่องนี้ ทำให้ผมถูกคณาจารย์ในคณะแพทย์ปฏิเสธ ไม่ให้ดำรงตำแหน่งคณบดีวาระที่สอง ในปี พ.ศ. ๒๕๓๒ แต่โชคดี ที่ความล้มเหลวส่วนบุคคลในระยะสั้น ไม่ได้บดบังความสำเร็จในระยะยาวขององค์กร ทำให้คณะแพทยศาสตร์แห่งนี้ ได้พัฒนาวัฒนธรรมคุณภาพ มาอย่างต่อเนื่อง เป็นที่ยกย่องไปทั่วประเทศ และนาฬิกาข้อมือที่ผมแขวนอยู่ในปัจจุบัน ก็เป็น Limited Edition ที่จัดทำขึ้นฉลองการได้รับ [รางวัลการบริหารสู่ความเป็นเลิศ \(TOC\)](#) (Thailand Quality Class) เป็นหน่วยราชการแห่งแรกและแห่งเดียว เป็นนาฬิการาคาถูกลง แต่มีคุณค่ายิ่งต่อผม

การประชุมวันนี้ กำหนดให้แต่ละภาควิชามานำเสนอ การดำเนินการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน จะเห็นว่า คณะแพทยศาสตร์แห่งนี้ ใช้งานหลักทุกเรื่องเข้าสู่ระบบพัฒนาคุณภาพหมด เราทำเรื่องนี้ก่อนจะมี TQF เกือบ ๒๐ ปี และก่อนจะมี สมศ. นานหลายปี กระบวนการพัฒนาคุณภาพ

สำหรับบุคลากรของหน่วยงานนี้ ไม่ใช่ว่าผม แต่เป็นความท้าทายร่วมกันของคนในองค์กร อย่างที่ผมไปเห็นความกระตือรือร้น ในการนำเอาหลักการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ มาเป็นเครื่องมือพัฒนาคุณภาพของการเรียนการสอน เพื่อให้ได้แพทย์ที่มีคุณภาพ ในศตวรรษที่ ๒๑

ฟังแล้ว เห็นชัดเจนว่า มีผู้เอาใจใส่เรื่องการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนรู้ สู่ Teach less, Learn more ลดจำนวนชั่วโมงบรรยาย อย่างชัดเจน มีคนอ่านหนังสือ [How Learning Works](#) เอามาอ้างอิงด้วย

ผมไปเห็นวิธีทำงานเพื่อขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง ด้านการเรียนรู้ หรือด้านการเรียนการสอน อย่างเป็นระบบ มีการทำงานร่วมกันระหว่างภาควิชา ใน block ต่างๆ ของการเรียนรู้ของนักศึกษาแพทย์ ผมรู้สึกแปลกใจ ที่ภาควิชา “ยอม” กันได้ เพราะเป็นที่รู้กัน ว่า อาจารย์ในโรงเรียนแพทย์มีธรรมชาติ เป็นคนมีอัตตาสูง และอึดตาย่างหนึ่งคือ ถือว่าวิชาของตนสำคัญที่สุด แต่ที่ผมไปเห็น (หลังจากห่างไปนานกว่า ๒๐ ปี) มีการดำเนินการเป็น block ของการเรียน ที่จัดการเรียนการสอนร่วมกันหลายภาควิชาได้ สะท้อนให้เห็นว่า อัตตาในเรื่องความสำคัญของวิชา ได้ยอมให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา สำคัญกว่า นี่คือภาพสะท้อน student-centered education ที่น่าชื่นชมยิ่ง

การเรียนรู้ของศิษย์ สำคัญกว่าศักดิ์ศรีของวิชา หรือศักดิ์ศรีของภาควิชา

การเรียนรู้ของศิษย์ เพื่อจบออกไปเป็นแพทย์ที่มีคุณภาพ มีสมรรถนะ (Competencies) การเป็นแพทย์ที่เหมาะสมต่อการทำงานในระบบสุขภาพไทย เป็นเป้าหมายสำคัญที่สุด ในเรื่องคุณภาพการศึกษา ตรงตามหลักการ Competency-Based Medical Curriculum in the 21st Century

เป็นการระลึกชาติที่ให้ความสุขยิ่ง

บันทึกนี้ ควรอ่านร่วมกับบันทึกที่ลงในวันเดียวกันนี้ ใน บล็อก www.gotoknow.org/blog/council

ชีวิตที่พอเพียง : ๒๐๗๓. ระลึกชาติด้านการพัฒนาคุณภาพ

เขียนโดย ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช

วันอาทิตย์ที่ 12 มกราคม 2014 เวลา 00:00 น. - แก้ไขล่าสุด วันอาทิตย์ที่ 12 มกราคม 2014 เวลา 22:00 น.

๑ ธ.ค. ๕๖

บันทึกนี้เขียนที่ [GotoKnow](#) โดย [Prof. Vicharn Panich](#)